

Sprawa C-677/19**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym****Data wpływu:**

11 września 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Tribunalul Vâlcea (Rumunia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

25 kwietnia 2019 r.

Strona skarżąca:

S.C. Valoris S.R.L.

Strona pozwana:Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova –
Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea

Administrația Fondului pentru Mediu

[...]

*TRIBUNALUL VÂLCEA – SECȚIA A II-A CIVILĂ (sąd rejonowy w Vâlcea, druga izba cywilna, Rumunia)***POSTANOWIENIE**

Posiedzenie jawne w dniu 25 kwietnia 2019 r.

[...]

rozpoznając w ramach postępowania administracyjno-podatkowego zawisły w przedmiocie zwrotu opłaty środowiskowej spór między skarżącą, S.C. Valoris S.R.L., a stroną przeciwną, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea (regionalną dyrekcją generalną ds. finansów publicznych w Krajowej – administracją finansów publicznych departamentu Vâlcea, Rumunia), a także przypozwaną,

Administrația Fondului pentru Mediu (organem administracji funduszu ochrony środowiska naturalnego), którego to postępowania.

[...]

Sąd,

w odniesieniu do odesłania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stwierdza, co następuje:

I. Przedmiot sporu. Istotne okoliczności faktyczne

1. W dniu 30 stycznia 2019 r. skarżąca S.C. Valoris S.R.L., spółka z siedzibą w Râmnicu Vâlcea, [...] wniosła do Tribunalul Vâlcea (sądu rejonowego w Vâlcea, Rumunia) skargę o nakazanie podmiotom występującym po stronie pozwanej, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea (regionalnej dyrekcji generalnej ds. finansów publicznych w Krajowej – administracji finansów publicznych departamentu Vâlcea) i Administrația Fondului pentru Mediu (organowi administracji funduszu ochrony środowiska naturalnego) zwrotu kwoty 2451 lei rumuńskich (RON) zapłaconej tytułem opłaty środowiskowej, wraz z odsetkami podatkowymi naliczonymi od dnia zapłaty do dnia zwrotu, a także kosztów postępowania.

2. Kwota 2451 RON została zapłacona przez skarżącą w dniu 25 sierpnia 2014 r. z tytułu rejestracji w Rumunii samochodu [...] zakupionego przez skarżącą w Niderlandach, gdzie został on zarejestrowany po raz pierwszy w dniu 12 stycznia 2007 r.

3. W dniu rejestracji obowiązek uiszczenia opłaty środowiskowej był przewidziany przepisami art. 4 lit. a) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule (specjalnego dekretu z mocą ustawy nr 9/2013 w sprawie opłaty środowiskowej od pojazdów silnikowych) (zwanego dalej „OUG nr 9/2013”).

4. W dniu 7 sierpnia 2017 r. wszedł w życie Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule (specjalny dekret z mocą ustawy nr 52/2017 w sprawie zwrotu kwot uiszczonych tytułem specjalnego podatku od samochodów i pojazdów silnikowych, podatek od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy silnikowe, podatek od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy silnikowe oraz opłatę środowiskową należną od pojazdów silnikowych) (zwany dalej „OUG nr 52/2017”), ustanawiający przysługujące podatnikom, którzy zapłacili podatki o takim samym charakterze jak podatki wskazane w tytule aktu (w tym opłatę środowiskową), prawo do żądania ich zwrotu wraz z odsetkami [OR 2] należnymi

za okres od dnia pobrania do dnia zwrotu, za pomocą wniosku złożonego do właściwego organu podatkowego.

5. Zgodnie z art. 1 ust. 2 OUG nr 52/2017 wnioski o zwrot należało złożyć w terminie zawitym do dnia 31 sierpnia 2018 r.

6. Skarżąca nie dotrzymała tego terminu, ponieważ złożyła wniosek o zwrot kwoty 2451 RON do Administrația Județeană w Finanțelor Publice Vâlcea (administracji finansów publicznych departamentu Vâlcea, Rumunia) dopiero w dniu 6 grudnia 2018 r.

7. Pismem z dnia 7 stycznia 2019 r. pozwany organ podatkowy powiadomił skarżącą, że nie uwzględni jej wniosku o zwrot, ponieważ został on złożony po terminie.

II. Przepisy krajowe mające zastosowanie w niniejszej sprawie

8. Prawo materialne mające zastosowanie w niniejszej sprawie obejmuje następujące przepisy:

Artykuł 4 OUG nr 9/2013 (obowiązujący do dnia 31 stycznia 2017 r.):

„Obowiązek uiszczenia opłaty powstaje: a) z chwilą wpisu do rejestru właściwego ustawowo organu nabycia prawa własności pojazdu silnikowego przez pierwszego właściciela w Rumunii oraz wydania świadectwa rejestracji i numeru rejestracyjnego; [...]”

Artykuł 1 OUG nr 52/2017:

„1) Podatnicy, którzy zapłacili specjalny podatek od samochodów osobowych i pojazdów silnikowych, o którym mowa w art. 214¹-214³ Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (ustawy nr 571/2003 kodeks podatkowy), wraz z późniejszymi zmianami, podatek od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy silnikowe przewidziany w Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (specjalnym dekretem z mocą ustawy nr 50/2008 ustanawiającym podatek od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy silnikowe), zatwierdzonym ustawą nr 140/2011, podatek od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy silnikowe, przewidziany w Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (ustawie nr 9/2012 o podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy silnikowe), wraz z późniejszymi zmianami, a także opłatę środowiskową od pojazdów silnikowych, przewidzianą w [OUG nr 9/2013], zatwierdzonym ze zmianami ustawą nr 37/2014, wraz z późniejszymi zmianami, i którzy to podatnicy do czasu wejścia w życie niniejszego specjalnego dekretu z mocą ustawy nie skorzystali z prawa do jej zwrotu, mogą skierować do właściwego centralnego organu podatkowego wnioski o zwrot wraz z odsetkami należnymi za okres od dnia pobrania tej opłaty do dnia zwrotu. Wysokość odsetek jest określona w art. 174 ust. 5 Legea

nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (ustawy nr 207/2015 kodeks postępowania podatkowego), wraz z późniejszymi zmianami.

2) *Przysługujące podatnikom, o których mowa w ust. 1, prawo do żądania tego zwrotu powstaje z dniem wejścia w życie niniejszego specjalnego dekretu z mocą ustawy, niezależnie od tego, kiedy podatek czy też opłata zostały pobrane, i, w drodze odstępstwa od przepisów art. 219 ustawy nr 207/2015, wraz z późniejszymi zmianami, wnioski o zwrot należy składać w terminie zawitym do dnia 31 sierpnia 2018 r.”.*

Artykuł 168 Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (ustawy nr 207/2015 kodeks postępowania podatkowego):

„1) Wszelkie nienależnie wypłacone lub otrzymane kwoty podlegają zwrotowi na wniosek podatnika/płatnika”.

Artykuł 219 ustawy nr 207/2015:

„Prawo podatnika/płatnika do żądania zwrotu wierzytelności podatkowej ulega przedawnieniu w ciągu 5 lat od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym powstało prawo do zwrotu”. [OR 3]

III. Przepisy prawa Unii mające znaczenie w niniejszej sprawie

9. Tutejszy sąd uważa, że w niniejszej sprawie znaczenie ma art. 110 traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym:

„Żadne państwo członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych państw członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na podobne produkty krajowe”.

10. Ponadto z orzecznictwa Trybunału wynika szereg zasad i stwierdzeń, które mogą mieć znaczenie dla rozpatrywanego sporu:

W odniesieniu do zasady lojalnej współpracy ustanowionej w art. 4 ust. 3 traktatu o Unii Europejskiej Trybunał orzekł, że „państwo członkowskie nie może przyjąć przepisów uzależniających zwrot podatku, który został uznany za niezgodny z prawem Unii wyrokiem Trybunału lub którego niezgodność z tymże prawem wynika z wyroku Trybunału, od warunków dotyczących specyficznie danego podatku, które są mniej korzystne aniżeli warunki, jakie wobec braku tych pierwszych znalazłyby zastosowanie do zwrotu danego podatku” (wyroki: z dnia 10 września 2002 r., Prisco i CASER, C-216/99 i C-222/99; z dnia 2 października 2003 r., Weber’s Wine World i in., C-147/01; z dnia 30 czerwca 2016 r., Ciup, C-288/14).

Z orzecnictwa Trybunału wynika również, iż „poszanowanie zasady równoważności oznacza, że państwa członkowskie nie ustanawiają dla wniosków opartych na naruszeniu prawa Unii zasad proceduralnych mniej korzystnych aniżeli zasady, które znajdują zastosowanie do podobnych powództw pod względem ich przedmiotu, ich podstawy oraz istotnych elementów, opartych na naruszeniu prawa wewnętrznego” (wyroki: z dnia 19 lipca 2012 r., Littlewoods Retail i in., C-591/10; z dnia 30 czerwca 2016 r., Ciup, C-288/14).

Trybunał orzekł również, że ustanowiona w prawie krajowym skarga w przedmiocie odzyskania niektórych podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii musi być zgodna z zasadą skuteczności, co oznacza, że „nie może podlegać przepisom proceduralnym, które praktycznie uniemożliwiają lub nadmiernie utrudniają uzyskanie odszkodowania” (wyroki: z dnia 10 lipca 1997 r., Palmisani, C-261/95; z dnia 12 grudnia 2006 r., Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04).

IV Uzasadnienie odesłania prejudycjalnego

11. Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2016 r. wydanym w sprawie Budişan (C-586/14) Trybunał orzekł, że art. 110 TFUE nie stoi na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie ustanawiało podatek od pojazdów samochodowych obciążający przywożone pojazdy używane przy ich pierwszej rejestracji w tym państwie członkowskim oraz pojazdy już w nim zarejestrowane przy pierwszym przepisaniu ich prawa własności w tymże państwie, jednak wspomniany artykuł stoi na przeszkodzie temu, by rzeczony państwo członkowskie zwalniało z owego podatku pojazdy już zarejestrowane, za które uiszczony został obowiązujący wcześniej podatek, który nie został zwrócony, a co do którego orzeczono, że jest niezgodny z prawem Unii.

12. Wyrok ten jednym z kolejnych orzeczeń Trybunału, w których uznano, że podatki od zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy silnikowe, uprzednio wprowadzone do ustawodawstwa rumuńskiego, są sprzeczne z prawem Unii, ponieważ mają one charakter podobny do opłaty środowiskowej (wyroki: z dnia 7 kwietnia 2011 r., Tatu, C-402/09; z dnia 7 lipca 2011 r., Nisipeanu, C-263/10; postanowienie z dnia 3 lutego 2014 r., Câmpean i Ciocoiu, C-97/13 i C-214/13; wyrok z dnia 14 kwietnia 2015 r., Manea, C-76/14).

13. W związku z powyższym rząd Rumunii przyjął OUG nr 52/2017, w drodze którego uregulował on zwrot w całości, wraz z odsetkami, wszystkich podatków mających charakter tych wyżej wymienionych. **[OR 4]**

14. Jak jednak wskazano, art. 1 ust. 2 OUG nr 52/2017 określił termin zawity, w ciągu którego podatnicy byli zobowiązani do złożenia do właściwych organów podatkowych wniosków o zwrot; był to dzień 31 sierpnia 2018 r. W związku z tym osoby, które uiściły wspomniane podatki, miały około roku na skorzystanie z prawa do zwrotu (od dnia 7 sierpnia 2017 r., to znaczy od daty wejścia w życie OUG nr 52/2017, do dnia 31 sierpnia 2018 r.).

15. W skardze wniesionej do sądu odsyłającego skarżąca, która nie dotrzymała wymienionego wyżej terminu zawitego, twierdzi, że termin ten narusza prawo Unii, ponieważ ogranicza prawo podatników do uzyskania zwrotu bezprawnie pobranych podatków przed upływem ogólnego terminu przedawnienia określonego w art. 219 Codul de procedură fiscală (kodeksu postępowania podatkowego). Skarżąca twierdzi również, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału za rozsądne uznano skorzystanie z prawa do zwrotu takich kwot w okresie od 3 do 5 lat.

16. Sąd odsyłający uważa za użyteczne i konieczne uzyskanie wykładni Trybunału dotyczącej czy i w jakim zakresie wynikające z orzecznictwa Trybunału zasady lojalnej współpracy, równoważności i skuteczności są przestrzegane w sytuacji, gdy wprowadzony został termin zawity na skorzystanie z prawa do zwrotu podatku pobranego z naruszeniem prawa Unii, takiego jak podatek przewidziany w art. 1 ust. 2 OUG nr 52/2017.

17. W tym kontekście należy zauważyć, że termin zawity przewidziany w art. 1 ust. 2 OUG nr 52/2017 jest specjalnym terminem ustanowionym ad hoc dla wniosków o zwrot podatków od zanieczyszczeń, ponieważ nie przewidziano podobnych terminów dla wniosków o zwrot innych kwot wpłaconych do budżetu państwa z naruszeniem przepisów prawa krajowego.

18. W odniesieniu do podatków lub innych obciążeń podatkowych stwierdzonych orzeczeniami sądów krajowych, ustanowionych i pobranych z naruszeniem przepisów prawa krajowego, prawo do zwrotu może być wykonane przez podatników przed upływem terminu przedawnienia określonego w art. 219 Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (ustawy nr 207/2015 kodeks postępowania podatkowego), to znaczy w ciągu 5 lat począwszy od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym powstało prawo do zwrotu.

19. Powstaje tu zatem pytanie o zgodność z zasadami lojalnej współpracy i równoważności, ponieważ rumuński ustawodawca wprowadził termin zawity, który ma zastosowanie jedynie do zwrotu podatków od zanieczyszczenia, natomiast w odniesieniu do zwrotu kwot pobranych z naruszeniem prawa krajowego nie istnieje żaden termin zawity, a przewidziany na wykonanie prawa do zwrotu termin przedawnienia jest znacznie dłuższy (5 lat).

20. Ponadto, zgodnie z wcześniejszym orzecznictwem Trybunału prawo Unii zezwala na ustanowienie rozsądnych terminów zawitych na wniesienie skargi o zwrot nienależnego świadczenia w celu zapewnienia pewności prawa, która to regulacja chroni zarówno podatnika, jak i dany organ administracji (wyroki: z dnia 16 grudnia 1976 r., Rewe-Zentral, C-33/76; z dnia 17 lipca 1997 r., Haahr Petroleum, C-90/94; z dnia 17 listopada 1998 r., Aprile, C-228/96). Takie rozsądne terminy nie mogą być uznane za sprzeczne z zasadą skuteczności, nawet jeśli z definicji ich upływ prowadzi do odrzucenia wniesionego powództwa (wyrok z dnia 28 listopada 2000 r., Roquette Frères,

C-88/99). W ten sposób za rozsądny uznano również krajowy termin zawity wynoszący trzy lata (wyrok z dnia 15 września 1998 r., Edis, C-231/96).

21. Ze względu na to, iż wynoszący około jednego roku termin zawity przewidziany w art. 1 ust. 2 OUG nr 52/2017, jest krótszy niż inne uznane w orzecznictwie Trybunału za zgodne z zasadą skuteczności terminy wskazane przez tutejszy sąd, sąd ten [OR 5] uważa, że w celu rozstrzygnięcia niniejszej sprawy konieczne jest uzyskanie odpowiedzi od Trybunału w przedmiocie wykładni rozpatrywanych zasad.

Z POWYŻSZYCH WZGLĘDÓW,

W IMIENIU PRAWA

TUTEJSZY SĄD POSTANAWIA:

na podstawie art. 267 TFUE przedłożyć do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytanie prejudycjalne:

Czy zasady lojalnej współpracy, równoważności i skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisowi krajowemu takiemu jak art. 1 ust. 2 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 (specjalnego dekretu z mocą ustawy nr 52/2017), w którym ustanowiono wynoszący około jednego roku termin zawity na złożenie wniosków o zwrot niektórych podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii, jeżeli ustawodawstwo krajowe nie przewiduje podobnego terminu na wykonanie prawa do zwrotu kwot pobranych z naruszeniem przepisów krajowych?

[...][wskazówki proceduralne i podpisy]